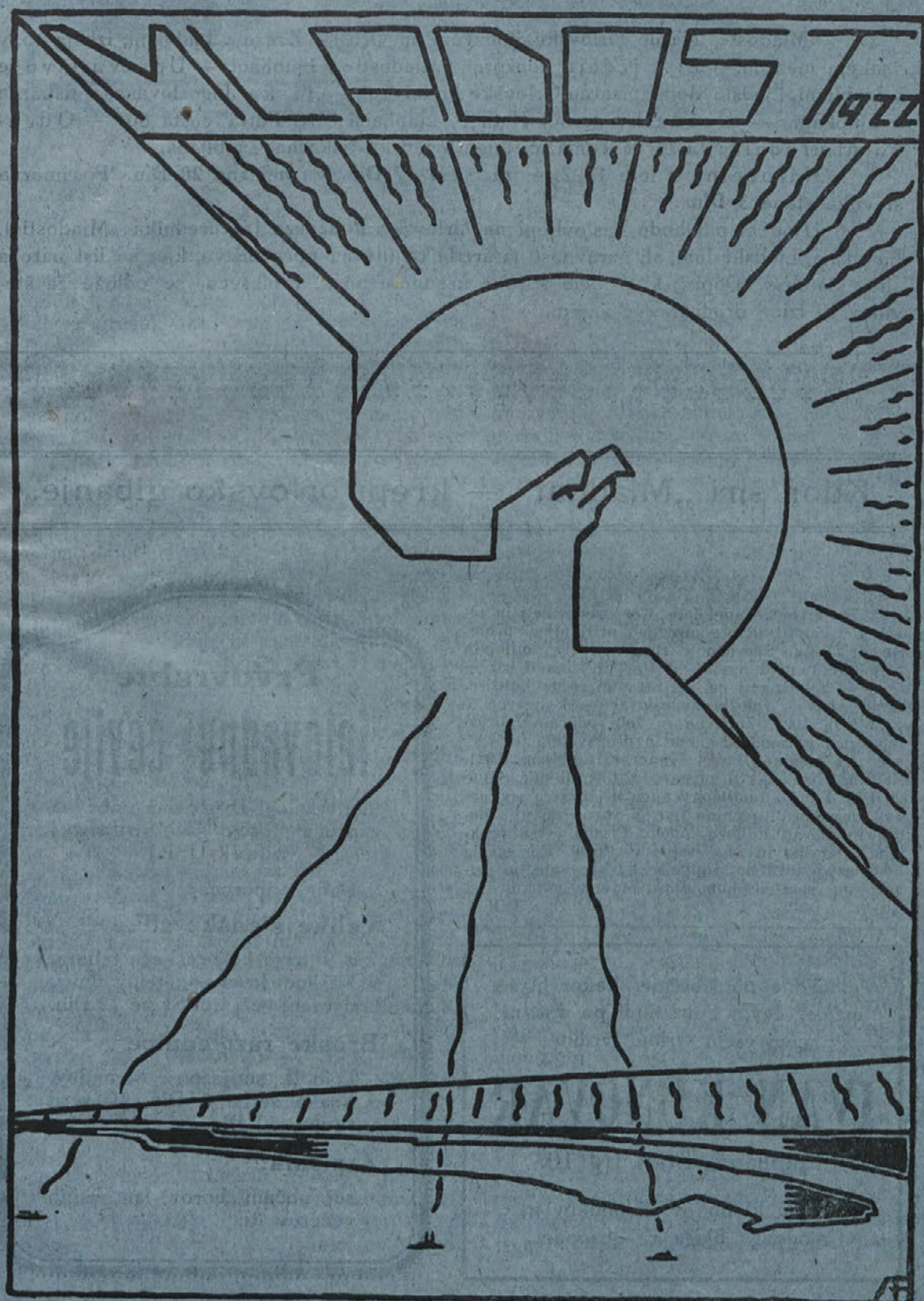

Poština plačana v gotovini.

LÉTNIK XV

1922

ŠTEVILKA 11

»Mladost«, glasilo Orlovske Podzveze in Orliške Zveze v Ljubljani, izhaja 15. v vsakem mesecu. — List izdaja konzorcij »Mladosti« v Ljubljani. — Upravništvo je v Ljubljani, Ljudski dom (pisarna Orlovske Podzveze). — Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. — Urednik: Jernej Hafner, Ljubljana, Sv. Petra cesta 80. — Odgovorni urednik: Ludovik Tomažič, Jugoslovanska tiskarna, Ljubljana.

Naročnina v letu 1922 je: za člane 17 Din., za nečlane 20 Din. Posamezna številka stane 3 Din.

Dopisi naj bodo naslovljeni na Orlovsko Podzvezo (za urednika »Mladosti«), Ljubljana, Ljudski dom, ali naravnost na urednika (ne na upravništvo, kjer se list naroča ali reklamira). Dopisi, ki pridejo v roke uredniku po 2. v mesecu, se odlože za številko, ki izide drugi mesec zatem.

Kdor širi „Mladost“ — krepi orlovsko gibanje.

KNJIZEVNOST.

Zgodovinske anekdote. Kot predavatelj in pisatelj v katoliških organizacijah priljubljeni profesor dr. Vinko Šarabon je zbral par sto zanimivih pripetljajev in duhovitih šal ter jih objavil razdeljene v 20 poglavij na 141 straneh ročne knjižice, ki je izšla v založbi Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani, 1922. Zabavno in zelo poučno knjižico toplo priporočamo odsekom in predavateljem!

Na planine! Pavel Kunaver. Ljubljana 1921. Založba Učiteljske tiskarne. Str. 139. 16 slik. Stane 20 Din. Fino opremljena knjiga uči braveca spoznavati in umevati planine (gore), varno po njih hoditi in uživati njihovo lepoto. Pisana je za praktično uporabo in ima trajno vrednost. Ker spada hribolazništvo med najizdatnejše telesne vaje, jo priporočam vsem odsekom, zlasti onim v gorskih krajih!

J. H.

Telovadne potrebščine, kakor hlače, majce, čevlji i. dr. nudi po dnevni ceni vsem Orlom tvrdba

IVAN KUNOVAR

Ljubljana, Stari trg 10.

Zaloga klobukov, slamnikov in modnega blaga za gospode.

Prvovrstne telovadne čevlje

ima v zalogi Društvena nabavna zadruga (preje Gospodarski odsek O. P.)

Dalje priporoča:

Velike stenske slike

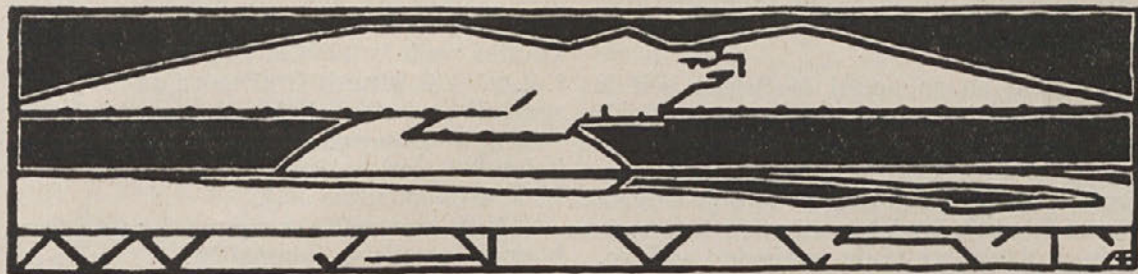
z 9 prizori z brnskega tabora. Naj bodo kras vsaki telovadnici, dvorani veži itd. Stane 12 Din.

Brnske razglednice

I. in II. serija po 8 komadov. Vsaka serija 6 Din, 10 serij skupaj 50 Din.

Zapisnike

sej, občnih zborov, fantovskih večerov itd.

Za krščansko šolo.

Prve šole — osnovne, srednje in visoke — je ustanovila in stoletja vzdrževala skoro v vseh evropskih deželah katoliška Cerkev. Komaj sto let je prešlo, odkar se države brigajo za ljudsko izobrazbo. Pod zaščito brezverskih vlad že dolgo skušajo sovražniki Kristove vere in Cerkve v vseh deželah dobiti vpliv na šole, vzgojiti v brezverstvu učiteljski naraščaj, potegniti učiteljski stan v boj zoper duhovnike in nauk Cerkve, v parlamentih stvoriti postavo, po kateri naj se izrine iz šole krščanski nauk, da bi tako dorastel nov rod brez vere očetov, zrel za odpad od Cerkve.

Po dolgi vojski, ki je oslabila vse npravne vrednote in pomnožila število ljudi brez vere, poštenja in sramu, omajala vse avtoritete in zmešala pojme, so začeli protivniki Kristusa in Cerkve posebno močno akcijo skoro povsod, da zatro že v otrocih vsako možnost vere s tem, da s pomočjo svobodomiselnih strank postavno, z državno oblastjo, razkristjanijo javno šolo, zasebne šole (večinoma katoliški redovi jih imajo in slove kot najboljše!) pa prepovedo. V Franciji in Italiji so to že skoro popolnoma izvedli, na Češkem, Nemškem in pri nas pa se letos vrše že hudi boji. Brezverci omejujejo v šolah verski pouk ali pa ga kar naravnost čisto odstranjajo, katoličani (seveda le zavedni, organizirani!) zahtevajo, da mora ostati verouk v vseh šolah obvezen predmet, ali pa, da se z državno pomočjo za katoliške otroke zidajo katoliške šole (Nizozemci in Belgijci so si z dolgimi boji že izvojevali take šole).

Iz teh bojev hočem podati nekaj slik.

V naši državi že tri leta deluje po brezverskem načrtu minister prosvete Pribičević s pomočjo svobodomiselnih strank in učiteljstva (verno in versko zavedno učiteljstvo je tako maloštevilno, da

v tem boju skoro ni čne pomeni). V pravoslavnih krajih že od nekdanj prepušča razkolniška Cerkev verouk učiteljem, ki uče kakor sami hočejo in znajo — izšolani ljudje so večinoma brezverci — zato tam ni treba šele izganjati verouka iz šol. V katoliških deželah korak za korakom omejujejo in obtežujejo versko vzgojo in pouk in uvajajo brezversko vzgojo pod plaščem narodnega Sokola, čegar telovadba in duh se mora po postavi širiti potom šol med narod. Pri nas v Sloveniji se še ne vidijo uspehi teh brezverskih zmag, ker smo katoliški Slovenci precej organizirani, ker nas je vernih velika večina, se med mladino dobro udejstvujejo katoliške organizacije (zlasti Orel), imamo močno in delavno katoliško politično stranko, sposobno in delavno duhovščino in je tudi v protikatoliških organizacijah še večina ljudi vsaj mlačno vernih, ki še ne upajo slediti svojim voditeljem do skrajnih brezverskih ciljev. Mnogo slabše je že v tistih hrvatskih deželah, kjer verno ljudstvo ni zavedno, ne organizirano in nima dobrih voditeljev. Tam so brezverci že dosti napredovali, in če ne bi bili osovraženi kot nasprotniki hrvatstva, bi bili še več dosegli v razkristjanjenju ljudstva. — Tem ljudem, takim načrtom pri nas zvesto služi stanovska zveza učiteljstva (mnogi verni člani in članice nezavedno ali nehote, iz strahu) UJU (udruženje jugoslovanskega učiteljstva), ki je letos (isti dan, ko se je vršil orlovski tabor) na Bledu sklenila, da hoče na vso moč podpirati uvajanje sokolstva in načrte brezverstva v šoli, kakor je že začela. V svojem glasilu (Učiteljski Tovariš št. 44 z 2. nov. t. l.) v uvodniku piše eden poglavarjev UJU:

Prosvetna politika naše države se giblje popolnoma v našem duhu: naša država pošilja že od prevrata sem nepretrgano posamezne kategorije učiteljstva v

Češkoslovaško, da proučava tamošnje prosvetne naprave in razmere in se strokovno vežba.

Dozdaj so se hodili le Sokoli učiti k Čehom, seveda ne le telovadbe, ampak tudi »duha«. Zdaj se na državne stroške hodi učiti tudi UJU — predvsem zakrknjenosti in brezobzirnosti v boju zoper verske svetinje ljudstva, ki si je ustanovilo in z davki vzdržuje svobodno državo.

Kako se bomo v tem boju ravnali Orli — člani in organizacija — uči »Zlata knjiga« (t. 4. na 26. strani: Podlaga vsemu Orlovemu delovanju je katoliška vera; njena načela in zapovedi, kakor nam jih je dal Bog in sveta katoliška Cerkev; t. 11. na 28. strani: Orel so-

vrsti krščanska šola in krščanski zakon, svoboda svete Cerkve in njenih služabnikov ter vseh katoliških naprav in društev; t. 2. na 113. strani: Orel mora za svoje nasprotnike smatrati tiste, ki hočejo ljudstvo zastrupiti z nevernostjo in sovraštvom do katoliške Cerkve in duhovščine, pa tiste, ki kvarijo mladino...).

Nam izza veličastnega nastopa v Strasbourg znani in simpatični Alzačani so obhajali od 8. do 15. oktobra v Strasbourg »1. alzaški katoliški teden«. Na zborovanjih so obravnavali zadeve vere, vzgoje, dobrotelosti, strokovnih, izobraževalnih i. dr. katoliških organizacij. Najbolj so poudarjali važnost verske šole in vzgoje. Cel četrtek 12. oktobra so posve-

Orlič (nižji naraščaj) v sprevodu skozi Brno 30. julija 1922.

deluje po svojih močeh pri vseh drugih društvih in organizacijah krščanskega značaja; agitira po svojih članih ob vsaki priliki za katoliške naprave in časopisje; ob vsaki priložnosti, kadar gre za naše moke zoper nasprotnike krščanstva; in sploh za vse priredbe in shode, ki jih organizira katoliško misleči del ljudstva; t. 4. na str. 90: Orel odbija napade nasprotnikov, ki hočejo ljudstvo razkristjaniti in mu vsiliti proti njegovi vesti protiverske postavbe. Med ljudstvom razširja versko izobrazbo in zavest, da treba verske svetinje vsak čas proti vsem napadom, naj pridejo od katerekoli strani, z vso odločnostjo in požrtvovalnostjo braniti, naj velja tudi življenje; t. 5.: Take verske svetinje so v prvi

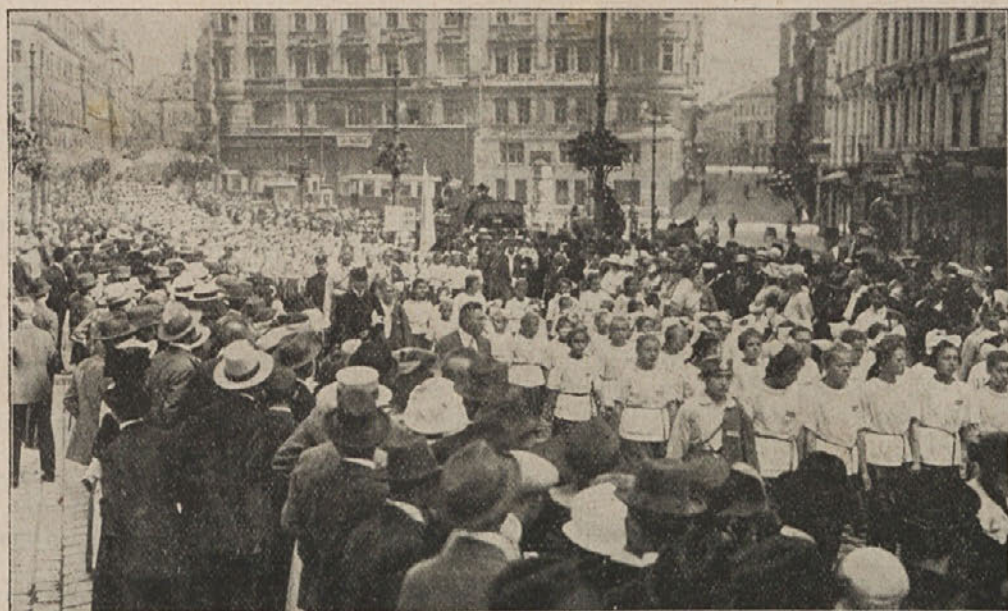
tili tej zadevi. Odločilno besedo je izrekel poklicani voditelj vernikov, škof msgr. Ruch: »Mi bomo na vsak način ohranili verske šole, verske vzgoje v šoli si ne damo iztrgati iz rok.« Navzoči general Casteel nau pa je odločno javno poudaril: »Jaz in vsa katol. Francija vas bomo branili, če vas bodo hoteli oropati verskih šol.« (V deželah, ki so jih v vojski Francozi dobili zopet nazaj, hočejo pod nemško vlado obstoječe verske šole »izenačiti« tako, da vržejo verouk iz njih.) Koliko pomenijo te besede, je pokazal manifestacijski shod v nedeljo, 15. okt., v katerem je korakalo mimo voditeljev 20.000 versko zavednih mož in fantov iz cele Alzacije.

V deželi svobode, v Sev. Ameriki, vzdržuje verno katoliško ljudstvo iz svojega žepa: 15 katoliških vseučilišč z 19.802 dijaki, 51 bogoslovnih zavodov s 6667 bogoslovci, 113 redovnih seminarjev s 4531 dijaki, 114 kolegijev s 13.996 gojenci, 309 redovnih šol in novicijatov z 10.544 redovnimi kandidati, 1552 višjih verskih šol s 129.843 učenci, 5690 župnijskih osnovnih šol z 1.698.032 otroci, 503 privatne šole z 32.415 šolarji, v 358 sirotišnicah 59.376 otrok. Te številke veliko povedo nam in brezvercem!

Kolika je moč in kaj znajo versko zavedni Čehi, smo videli v Brnu. To svojo moč in spretnost pri delu in v boju za ideale katoliškega ljudstva so tudi Čehi

uku, svoje predmete pa uče na brezverski podlagi ter vcepljajo otroškim dušam brezverstvo, preziranje in sovraštvo do Cerkve in duhovnika. Ker je ljudstvo tam dobro organizirano, zavedno in odločno ter vajeno že boja na nož za cerkve in pokopališča (proti novi Narodni cerkvi), bo gotovo tudi v tem boju zmagalo.

Med Nemci so posegli nekateri škofje v boju zoper svobodomiselnost učiteljstva po originalnem sredstvu: izpeljali so plebiscit. Fryburški škof je s pastirskim listom pozval stariše, naj pristopijo k zvezi vernih starišev (za versko šolo). Oglašilo se je dvakrat toliko vernikov, kakor pa jih je volilo katoliško stranko ob zadnjih volitvah. Na Bavarskem je glasovalo

Orličice (nižji naraščaj) v sprevodu skozi Brno 30. julija 1922.

začeli rabiti v boju za krščansko šolo. Letošnje jesen so na eno samo nedeljo priredili 324 shodov (v enem tednu nad 500) samo na Moravskem za versko šolo. Osnovali so si Cirilometodejsko matico s podružnicami v vsaki župniji, ki naj (slično kakor Šolska matica za narod) rešuje otroške duše za vero in Cerkev. Tudi med Čehi so brezverski (oziroma v liberalni stanovski zvezi združeni) učitelji najbolj strupeni uporniki zoper Cerkev in celo zoper še veljavno državno postavlo in vlado, ki pušča verouk še vsaj kot neobvezen predmet v osnovni šoli. Ti učitelji, ki jih je liberalizem vzgojil za svečenike brezverstva, z vsemi sredstvi pritiskajo na otroke in stariše, da bi ne hodili učenci k vero-

za versko šolo 2,170.500 (za cel milijon več kot za katoliško stranko »centrum«), na Württemberškem 360.000 (za 113.000 več).

Ker v vseh državah tako naskakujejo verouk, smemo sklepati, da so ti ljudje mednarodno organizirani (v prostozidarski loži). Lepa slika je to: verna oče in mati delata v znoju, plačujeta visoke davke, od teh davkov plačani ljudje pa trgajo njunim otrokom vero iz duše in jim vcepljajo sovraštvo do Cerkve in duhovnika, oznanjevalca Kristusovega evangelija!

Za sklep dve sliki iz Italije. V nedeljo popoldne se zbera vaški paglavci (kateri hočejo ali kar jih stariši na-

ženo!) na dvorišču, kjer jih uči verouk (v šoli ga nimajo, duhovnik nima primerne prostora in sam ne more biti povsod) po božno dekletu, ki samo komaj zna brati. Cela vas ima eno drobno knjižico, in iz te uči večne resnice, molitvice in navodila za življenje po veri razposajeno mladino. Kdor hoče, pride, komur se ljubi, poslušaj. Otroci prihajajo in odhajajo, se cukajo za lase, vlečejo za noge, dregajo in ščiapljejo, dokler ni konec verouka, potem pa se razlete na vse vetrove. Tako se vzgajajo — moderni pogani.

V stolnici v Turinu. Nedelja popoldne. V stranski kapeli stoji redovna sestra, krog nje sedi, kleči, čepi, sloni, cvrči in prodaja zijala devet deklic. Nasproti je druga kapela. V tej se poriva v polkrogu

— seveda v spoštljivi razdalji od srede — sedem dečkov iz mestnih cest okoli 14letnega ministranta po poklicu, ki oprt na mogočen kajfež silno učeno predava. Pa glavci stopnjujejo svoje zabave malodane do stoje na glavi, zdaj se gredo menda slepe miši, nato spuščajo jelena, gledajo v vodnjak itd. (glej zbirko otroških iger) — dokler se ne zamaje v višavah kajfež, ki za trenotek obrne zopet pozornost na učnega ministranta-kateheta.

To je verouk in verska vzgoja tam, kjer so ljudje spali, ko je hudič sejal seme brezverske šole...

Mi bomo raje čuli in pohodili to seme s sejalci vred.

—er.

Miši od spomina na tabor v Brnu 1922.

(Dalje.)

Slovečki pisatelj Jörgensen je spisal priliko o pajku, ki se je spustil iz višav po eni nitki nizdol in se kmalu odebil od uspešnega lova v veliki mreži med vejevjem, ki pa je še vedno visela le na eni nitki od zgoraj. Jörgensen hoče s to priliko opominjati ljudi, ki so vsled uspehov dela začeli pozabljati na zvezo z Bogom, s čigar pomočjo so začeli snovati temelje in čigar roka drži njihovo zgradbo, da se ne zruši, naj ne pozabijo na Boga, ki je začetek in konec vsega, kar je kaj vredno in hoče biti trajno.

Kdor vsestransko preišlja tabor v Brnu, tudi naleti na to nit, ki vodi naravnost kvišku, k Očetu, od katerega prihajajo vsi dobri darovi. Pred štirimi leti je malokdo vedel za Orle, nihče pa ni mogel misliti, da bodo leta 1922. v takem številu, tako dobro organizirani, tako izvrstno izvežbani nastopili in privabili tako ogromne množice, toliko izvedenih gostov na svoj veličastni tabor, kakor iz zemlje. Kakor vojska kralja Matjaža, ki je stoletja spala v vznožju sredi gore, so se vsipali desetisoči Orličev in Orličev, Orlov in Orlic, priklicani na dan od Previdnosti božje. Naj nikoli ne pozabijo na nit od zgoraj, ki drži njihovo mrežo pokonci! Kakor pajku, ki je nit, pozabivši na njen pomen, preščipnil in se z mrežo vred pogreznil v hosto ter postal plen sovražnika, tako bi se zgodilo Orlu, ki bi pretrgal zvezo z Bogom in Cerkvijo, po kateri mu doteka nadnaravna moč in blagoslov od zgoraj.

Pa tudi marsikaj drugega ima Orel, po čemer je rastel in se krepil, kar pa se lahko s časom prezre, pozabi in zavrže, v lastno škodo.

Tudi veliki nastopi so potrebni!

Včasih slišimo v naših vrstah tudi besedo: komedija. Tako hoče kdo označiti slabo izveden nastop, ali nastop z od daleč izposojenimi telovadci, ali pa hoče povdariti, da ni glavno delo Orla manifestiranje z javnimi nastopi, ampak redno notranje delo, dočim so javni nastopi le potrebno zlo.

O navadnih, manjših nastopih smo si na jasnem. Predpisani so, ker so potrebni iz raznih ozirov, dasi morejo dobro uspeti le tam, kjer se z rednim delom dobro pripravljajo nanje.

Glede velikih nastopov, ki zahtevajo na manj dveletnega napetega dela, poguma, izredne požrtvovalnosti vodstva in cele dežele, ki potrebujejo izredne pomoči vseh prijateljev in stavijo na kocko ugled cele organizacije, sodba ni lahka. Več naravnost nasprotujočih si mnenj se da zagovarjati s pametnimi razlogi tako, da se vsako mnenje zdi enako dobro. Tako n. pr. med nami danes ni lahko dognati, ali kaže v interesu Orla nastopiti že leta 1924 z velikim taborom za Slovenijo (ali celo Jugoslavijo) in začeti takoj s pripravami, ali pa odložiti tak nastop na poznejša leta. Kaj nam svetuje Brno?

Velika podjetja potrebujejo milijonskih zneskov, da pokrijejo visoke stroške, pre-

den morejo donesti šele kakšen dohodek. Pri telovadnih nastopih pa lahko slabo vreme ali izredni pripetljaji večino dohodkov, ki naj bi te stroške krili, preprečijo. Ker pa mladinske prosvetno-vzgojne organizacije niti za redne stroške navadno nimajo zadostnih sredstev, so navezane ozir velikih nastopov na pomoč od drugod. Ta pomoč obstoji v precejšnjih denarnih svotah ali naturalijah (n. pr. les), ki naj jih zlože mali in veliki darovalci (tudi od države se navadno in po pravici pričakuje podpora), v raznih ugodnostih in olajšavah, ki jih zagotove večje družbe, podjetja, korporacije (železnica, občina, dežela itd.), zlasti pa v kreditiranih svotah, ki naj se vrnejo iz blagajne po končani pri-

zlasti za goste (več kakor to, ČOS ni imela od države, dasi je bil njen starosta aktivni minister!). Tudi dvom, ali je mogoče zbrati zadostno sposoben pripravljalni odbor, je danes odveč, kajti število tistih, ki res izdatno delajo, e povsod začuda malo in je tudi za stvar bolje, če ni preveč komandantov.

Bolj resen je pomislek, kje in kako dobiti zadostne vsote v dar in na posodo, kako preskrbeti članstvu kroje, kje dobiti zadosten kredit. Menim, da z ozirom na delo in uspehe Orla po vojni (in po taboru v Brnu!), ne bi bilo pretežko dopovedati najširšim krogom vernega ljudstva, da Orel zasluži podpore in kredit v tak namen, zlasti še, ker po letu 1920 naša Zve-

Orličji (višji naraščaj) v sprevodu skozi Brno 30. julija 1922.

reditvi. V navadi so tudi garancijski fondi, ki jih zlože člani sami (v Brnu n. pr. 1 milijon čeških kron).

Z ozirom na pomanjkanje sredstev (sposobnih delavcev, ki imajo čas in voljo za pripravljalna dela, denarja in kredita, opore v vladi, občini itd.) se zdi, da je sploh vsak velik nastop nemogoč (bratski ČOS je imel morda težji položaj leta 1920. kot JOZ danes — manj delavcev in drugih sredstev). Pomislek, da je brez prijateljev v vladi tak nastop neizvedljiv je ničev, ker za dve leti naprej nihče ne ve dandanes, kdo bo takrat na vladi, gotovo pa je, da neke pogodnosti (na železnici, prenočišča v javnih poslopih itd.) vsaka postavno dovoljena zveza dobi od države,

za v javnosti za svoje namene ni nabirala še nobenih prispevkov. Vzpričo dobro urejenega gospodarstva v naši Zvezi, velikega števila članov, zdravega napredka organizacije, lepih uspehov orlovskih nastopov zadnjih par let (Brno!), uglednih oseb v vodstvu in vedno rastočega povpraševanja v najširših vrstah po velikem nastopu in katoliškem shodu v Ljubljani, se zdi, da bi mogla uspjeti dobro zasnovana in vodena akcija Orla, kakor je vsestransko nad pričakovanje uspela ona v Brnu. V dveh letih se da veliko narediti: kroji, število članov in telovadcev, zlasti naraščaja in podpornikov, se podvoji, pritegnejo se novi delavci, izvežba cela armada itd. Telovadišče in ves aparat more biti

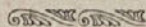
preprost. in poceni, kakor se za delavno proletarsko mladino spodobi.

Ali pa so danes še potrebni tako veliki nastopi? So in bodo ostali, ker jih narava takih organizacij zahteva. Kdor hoče naprej, mora imeti visoke cilje. Ti zbudajo nove sile, jih urejajo, silijo k napetemu delu in uspehom. Že mali odseki morajo imeti nastope, sicer polene, zaspe, razpadajo. Večje zveze najlažje s skupnimi nastopi, ki zahtevajo skupen načrt, sodelovanje vseh, bude in krepe zavest skupnosti, enotnega razvoja, mišljenja in hotenja. Za napredek in obstoj organizaciji je potrebna tradicija, samozavest, ponos (ki izvira iz zavesti, da pripada član k močni, lepi, sloveči itd. organizaciji), ugled pri prijateljih in nasprotnikih, ki ne vidijo notranjih vrednosti organizacije; potrebno je prepričanje, da opravljamo uspešno koristno delo, potreben kritičen pregled čez delo in uspehe — vse to pa omogoča najbolje ali celo edinole velik, skupen nastop, ki vrh tega pritegne velik del neodločnih boječih Nikodemskih duš v vrste organizacije, ker jim vlije poguma.

Zdi se, da bi mi lažje izvedli tak nastop, kakor so ga bratje v Brnu, ki sedaj žanjejo dalekosežne uspehe. Brez težav nikoli ne bo to šlo, tvegati bo vedno treba mnogo in neodločnež se nikdar ne bo dvignil do sklepa in dejanja. Kdor pa premišlja bilanco tabora v Brnu, tehta težave, žrtve in uspehe, se bo odločil: dajmo še mi!

Čemu disciplina?

Zato, da morejo ljudje skupaj živeti in delati v dosego skupnih ciljev, ker bi sicer morali živeti posamič kakor zverine, ali kvečjemu paroma. Potrebna je zlasti v prostovoljnih družbah, ki brez nje morajo takoj razpasti. In čimvečja je družba, čimvišji so njeni cilji, več discipline je treba. Vsak nedostatek ima zle posledice, ki jih časih cela družba neprijetno občuti. Na železnici reditelj zahteva, da se vstopi ali izstopi. Eden ne posluša — in nesreča je tu. Voditelj zahteva, da se vozijo ločeno člani in članice; eden neče ubogati — in deset se jih sklicuje nanj, dobri ljudje se pritožujejo, slabi pohujšujejo in sovražnik v časopisju osramoti celo organizacijo. En reditelj zapusti svoje mesto in sto ljudi brez vstopnic vdere skozi odprtino. Par članov se ne drži določenega reda in tisoč glava četa napravi utis nereda ter povzroči slabo oceno. Mislimo si, da bi nam bili v Brnu naši kuharji 13. avgusta zaspali ali ušli gledat nastope — 1200 ljudi bi zabavljalo čez nered, netočnost, mnogo lačnih bi se zgrudilo na cesti, pri nastopu, večina bi zamudila nastop in vsi bi pustili v deželi slab spomin. Par telovadcev, ki se niso dobro naučili prostih vaj, pokazi celotno sliko tisočev; na slikah, v albumih, v filmu... na leta po celem svetu trpi ugled cele zveze zaradi teh par nemarnežev. Za določeno uro je napovedan nastop. Morda le eden sodelujočih ni pravočasno na svojem mestu pripravljen — in cela množica čaka, godrnja, zabavlja. (Konec.)

O I. nemškem delavskem telovadnem in sportnem nastopu v Lipskem (22. do 25. julija 1922).*

Do 16.000 telovadcev je vadilo proste vaje pred 150.000 gledalci (60.000 sedežev) na lesenih tribunah. V celoti je bil nastop tako dobro pripravljen, da ni v ničemer zaostajal za zadnjim velikim nastopom največje telovadske zveze na svetu, nemškega Turnbunda leta 1913 v Lipskem. Dohod telovadcev v mesto se je vršil v lepem redu, kakor v Brnu, z nagovorom

* Monatschrift f. Turnen, Spiel u. Sport, znanstvena strokovna revija nemške visoke šole za telesne vaje in uradni list državnega urada: Odbor za telesno vzgojo (Weidmannsche Buchhandlung, Berlin S. W. 68), 2 l. zv. 17., je objavil zelo trezno pisan kritičen pogled na to, tudi za nas zanimivo prireditev; kritik je član socialistični telovadni zvezi nasprotne zveze, strokovnjak Frankenberg-Dortmund, njegov spis more služiti za šolski zgled poštene, stvarne in točne kritike.

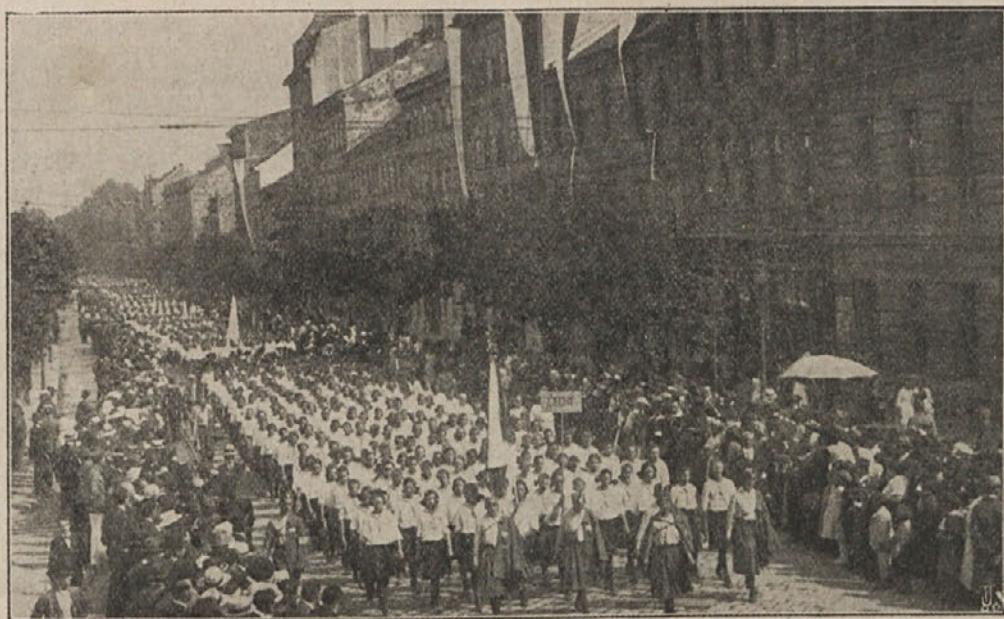
in godbo. Telovadišče je bilo prirejeno poleg svetovno znanega velesejmišča, čegar poslopja so služila za garderobe, prehrano, zabavišča itd. Cel čas je vladal strog red; voditelji so znali vzorno obvladati mase. Tribune so bile vsak dan razprodane. Vzlic dežju so izvedli cel program.

Slavnostni sprevod se je vršil v dveh delih, ki sta se srečala na trgu Avgustovem. Vsaka polovica je korakala čez trg $\frac{3}{4}$ ure. Med četami telovadcev in telovadk je bilo 700 zastav, godbe, močna zastopstva socialističnih telovadskih zvez Francozov, Belgijcev, Fincev, Švicarjev in Čehov (ti so imeli svojo godbo in so vsled lepega kroja ter strumnega nastopa posebno ugajali).

Proste vaje, ne težke, a fiziološko zelo izdatne, so izvajali izborni, ob lastni glasbi. Vaje Čehov in Čehinj so najbolj ugažale. Orodne telovadbe socialisti ne goje dosti, zato pa tembolj zdravstveno. Tudi atleti in sportniki vseh vrst so nastopili. Prehrana je bila izvrstno urejena in poceni. Telovadci so imeli znamke, za katere so dobili hrano. Točili so izdatno tudi brezalkoholne pijače. Zvečer so nastopili z akademijami in zabavami. Tudi saniteta je

dobro poslovala. Glavni dan so strežniki imeli posla s 1750 obolelimi. Dečki z vrečami so venomer pobirali smeti in skrbeli za snago. Liberalni telovadci obžalujejo, da nečejo socialisti v njihovo zvezo, ampak so izdali parolo: do zadnjega vsi delavci v socialistično zvezo! Kritik priporoča svoji zvezi, naj pazno sledi delu socialističnih telovadcev in se okoristi z njihovimi skušnjami ter priznava mogočen vpliv tega nastopa na javnost.

Samo, kdor je odločen, da zmaga in pri vsakem neuspehu še enkrat začne, pride do cilja. Obrežje sreče je pokrito z ostanki mož odličnih zmožnosti, ki pa jim je manjkalo zaupanja, poguma, močne volje in so vsled tega ponesrečili, medtem ko so ljudje manjših zmožnosti, a večje odločnosti dosegli pristan. (Angl. vzgojeslovec.)

Orličice (višji naraščaj) v sprevodu skozi Brno 30. julija 1922.

Orel kot simbol.

Kakor daleč sega zgodovina človeštva nazaj, skoro povsod najde uporabo znamenj (predmetov, ki pomenijo — znamenjajo — nekaj posebnega, zlasti kako posebno lastnost nosilca takega znamenja).

Zlasti razširjena je bila uporaba podobe orla kot znamenje (simbol): v starih pripovedkah indogermanskih narodov, v verstvih Grkov in Rimljanov, kot bojno znamenje, kot okras grbov, čelad, oklepov, visokih redov (odlikovanj).

Orel je veljal vedno za kralja ptičev, po svoji velikosti, moči, lepoti, bojevitosti in visokem letu. Zato so ga Grki smatrali

za posebnega miljenca najvišjega boga Zevs, bil jim je sveta ptica Zevs, njegov spremljevalec in poslanec, da, Zevs je po njihovih pripovedkah v podobi orla odnesel lepo vilo Aigino in umetnik Fidias je upodobil Zevs, z orlom kot simbolom najvišjega božanstva. Orel, kraljeva ptica, jim je bil zlasti simbol zmagovite moči (podobno kakor ponekod lev).

Kot vojno znamenje so uporabljali orla že Perzijci pod kraljem Cirom. Pred njegovo armado so nosili zlatega orla na drogu. V Egipt je uvedel orla kot vojno znamenje Ptolemej Soter.

Rimljanom je bil orel s puščicami bliska in kiji groma v krempljih simbol njihovega najvišjega božanstva — Jupitra in simbol države, cesarska ptica. Orla so imeli na kovanih novcih, cesar ga je nosil na žezlu in na čeladi. Pod Marijem je orel postal leta 104 pred Kr. znamenje rimske legije, dočim je že preje nosil prvi manipel (1. četa) v legiji orla na sulici. Najprvo je bil ta orel lesen, potem srebrn z zlatimi bliski v krempljih, pozneje ovenčan z lovorjem, nadaljnji razvoj mu je dodal k sulici zastavico, ki je pod cesarjem Avgustom dobila številko in geslo legije. Nosila ga je vedno prva kohorta (deseti del legije, ki je štela 4200—6000 mož). Pri orlu so prisegali (kakor danes na polkovno zastavo) vojaki zvestobo cesarju in državi, pod okriljem orla je imel pravico asila, kdor se je tja zatekel v sili.

V srednjem veku srečavamo znamenje orla bolj redko, najbrže zato, ker je bilo tako znamenje poganškega izvora in so v časih pokristjanjenja morali odstranjevati iz vzgojnih ozirov nekrščanska znamenja. Pač pa so tudi v tem času orla slikali na zastave.

Do stare slave je pripomogel orlu v novejši dobi cesar Napoleon I., ki ga je izbral za simbol francoskega cesarstva in ga uvedel v armado. Že na dan njegovega kronanja (2. decembra 1804) je dobil vsak polk svojega orla, ki je bil dodeljen prvemu bataljonu; nosil ga je častnik! Napoleonov orel je bil zasnovan po vzorcu Zevsovega, sedeč na drogu v poletu. Republika pa je tega orla (kot simbol cesarstva) odpravila in od tedaj je kot narodna ptica pri Francozih v veljavi zopet stari galski petelin.

Na vojaških zastavah so imeli (nekatere imajo še) orla naslikanega: Avstrijci, Nemci, Rusi in Srbi; na čeladi ga je nosil pruski vojak, na pasu in paradni čaki pa avstrijski. V grbih imajo mnoga mesta, dežele in države orla (eno ali dvoglavega). Ta orel je večinoma črn. Poljska in Srbija imata belega orla, slednja dvoglavega. V naši armadi nosijo polkovne pešadijske zastave pod sulico prapor državnih brv, ki ima na eni strani v krogu belega orla z grbom na prsih, pa nad oziroma podpis: S verom u Boga — za kralja i otačastvo.

Dvoglavi orel je bil posebno v časti kot simbol rimsko-nemškega cesarstva iz časa kronanja cesarja Karla Velikega. V Avstriji je bil ta orel povsod razširjen kot grb na državnih poslopih (uradih, vojašnicah, šolah, trafikah itd).

Tudi zvezdoslovje pozna svojega orla (skupina zvezd). V naravoslovju naštevajo k rodu orlov celo število vrst orla, zemljepisje pa izkazuje ime orel skoro v vseh deželah sveta za gore in vode.

V katoliški cerkveni umetnosti je orel atribut (pridevek, simbol) evangelista sv. Janeza, ki se je izmed vseh evangelistov najvišje dvignil v nebeške višave, razmišljajoč o Bogu.

Končno omenjam še orla med redovi (odlikovanji). Skoro vse države so imele za časa kraljev in cesarjev svoj red orla. Navadno je spadal orel med višje redove. Tudi Srbija je imela (od 6. marca 1882.) svoj red srbskega belega orla, ki je imel 5 razredov. Takih orlov si marsikdo želi; celo Sokoli si tega orla s ponosom obešajo na svoja prsa, ako ga dobe. J. H.

Stric Jaka.

Spisal Jeremija Gotthelf. Poslovenil N. Velikonja.

XII.*

Barbka se ni dala utolažiti, na pokojnikovo naročilo ni mislila, izvršiti ga je moral Beno. Šel je po starega pokojnikovega prijatelja, ki je bil obenem sodni zaupnik ter mogel izpolniti potrebne formalnosti; prišel je takoj. Tudi on je bil zelo potr; mnogo let je živel s ključarjem v zvestem redkem prijateljstvu, zdaj mu je bilo kakor da je ostal sam na pu-

stem otoku in obšlo ga je gorko hrepeneje, da bi šel za prijateljem v kraljestvo blaženih. »Ah, če bi mogel biti s Teboj!« je vzdihnil. »Upajmo, da me Gospod ne pozabi ter me kmalu pokliče. Toda ne moga, njegova volja naj se izpolni. Ako živim, živim Gospodu, ako umrjem, umrjem Gospodu.«

Nato se je lotil svojih poslov, opravil jih z natančnim preudarkom, našel vse v dobro znanem redu, nikjer najmanjšega sledu o nezvestobi, zapečatil vse ter shranil ključe. Toliko da sta on in njegov postarni pomočnik končala svoje opravilo,

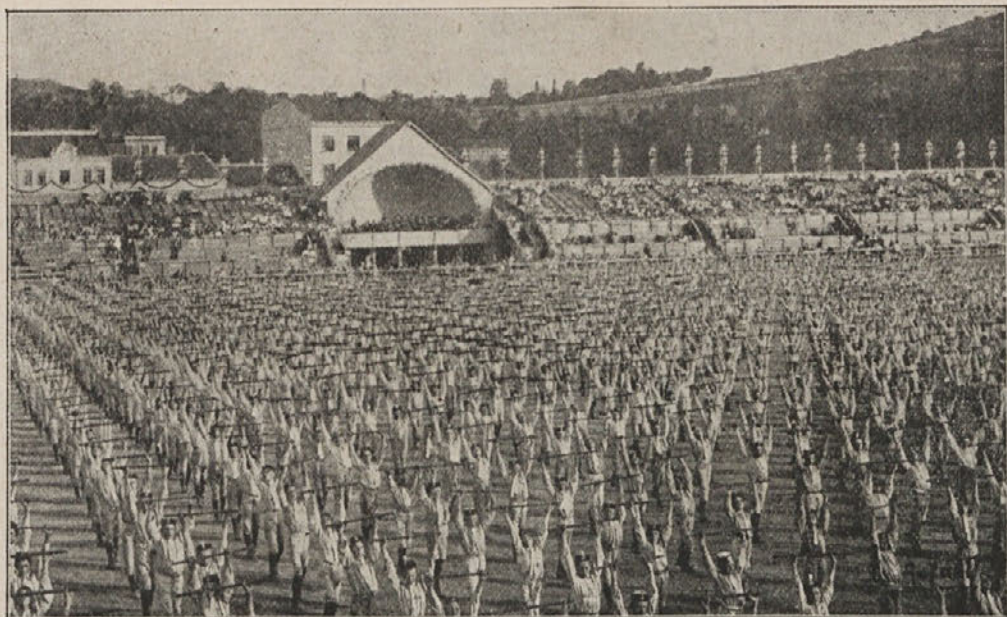
* Da bi mogla cela povest iziti v XV. letniku, je prevajalec okrašal dolge samogovore, ne da bi povest trpela škodo.

so se že pojavili sorodniki. Kakor da so vrane letele preko dežele ter raznesle na milje okoli, da je stari v Dolini vendar že enkrat mrtev.

Kakor drve Frizi in Škoti na breg, ako se je ob njihovih čerih razbila ladja, kakor drve oni, da ulove srečo v nesreči, da opleniijo žrtve smrti in hoče biti vsak prvi in tudi zadnji, vsak hoče vse imeti ter vsakogar, ki z njim drvi, ribari in grabi, smatra za sovražnika, tako so prihaja ali dediči, da si zavarujejo plen, vsak ves v strahu, da pride prepozno. V strahu, da so najboljše že odnesli, na pol odločen, da napravi, kar bo v njegovi moči, če bo namreč še kaj. Nekoliko več dostojnosti so vendar kazali kot Frizi, ko drve

Toda povsem drugače se je obnašal znani stričnik Cene, ki je tudi izvedel, sam vrag vedi kako, vso stvar ter prihrumel kakor mimogrede ter zaropotal kakor bomba, ki pade med čedo koz.

Cene je bil od nog do glave novopečen gospod, na zunaj namreč, od hlačne zančke do počesanih las, ter se tudi vedel (velik razloček je med novopečenim gospodom in rojenim gospodom), kakor kak novopečen gospod. Hotel je imponirati posebno staremu prijatelju, in govoril kakor z neba. Naj se pazijo, kaj delajo, je dejal Cene, ali je kdo od sodnije ali ne: in pri — v keho mora, če kaj ne bo v redu. In da ne bo prvi, ki ga on spravi v luknjo. On da dobro ve, kaj je red, ter se

Orlič (višji naraščaj) pri skušnji 29. julija 1922.

na obalo, to moram povedati, posebno ženske so pobožno sklepale roke in nagubale čelo že pri vratih, se cmendrile ob parah pokojnikovih kratek, navadno prav kratek čas, prevohale po hiši, pregledale, ali je še vse na mestu, kakor so si prej zapomnile, potegnile posle, če so katerega našle, na skrivaj na besedo, hotele vedeti, kako se je vse dogodilo, kdo je bil zadnji pri njem, kako dolgo so čakali, preden so zapečatili in ali ni stari prijatelj največji falot od vseh. Može so bili v splošno bolj pazljivi in oprezní, posebno oni v kmetiških oblekah. Ne rečem, da niso imeli srčne potrebe, da bi zrohneli, toda vedeli so, da se tem manj nanje pazi, čim krotkejši in mirnejši so; in tem prej se jim nudi povod, da zarobantijo.

nikogar ne boji, najmanj pa še kakega capastega sodnega zaupnika. On da ve, kaj mora vse biti v hiši, boter da mu je vse zaupal ter mu vse povedal. Da je samo opozoril, sicer da bodo potem videli!

Stari sodni izvedenec pa je bil kmet od težkih, podkovanih čevljev do cofka svoje bele bombažaste kape. Vtaknil je čedro v usta, da mu je bingljala med zobmi, izvlekel iz telovnikovega žepa kresilo, odlomil košček gobe, kresal počasi ob topem kamnu ogenj, ga moral obrniti, preden se je goba užgala ter nato rekel:

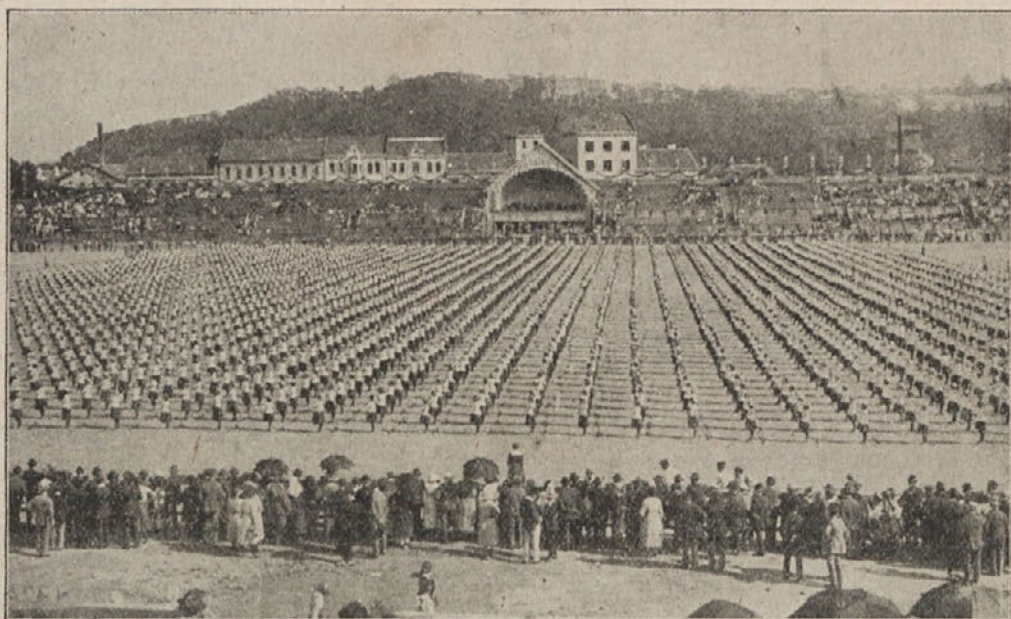
»Ne poznam te ter se te ne bojim. Na vitez si lahko gospod. Toda bodi kdorkoli, zaenkrat še nimaš tu nič gospodariti, za zdaj te stvari nič ne brigajo in mogoče je, da te nikoli ne bodo. In če te bo-

do kdaj, česar jaz ne vem, potem lahko napraviš, kar se ti zdi. Toda prestrašen radi tega nisem in če še stokrat močnejše sopeš kakor napol gluh bik. Kaj se mora ob takih prilikah zgoditi po zakonu in običaju, to sem jaz vedel, preden si ti znal šteti uši, ki ti jih je bila tvoja mati. In zdi se mi, da nimaš pravega vzroka, da bi se bal nepoštenosti, kajti pri tej stvari ni bilo nobenega gospoda zraven.»

Okoli stoječi so se smejali ali se pa obrnili v stran, pod nos se je gospodu kadi počasni, po kresanju pretrgani govor. Bruhnil je nekaj glasov, ki so nekaj grozili, pa jih ni bilo umeti, planil v hišo, zadela po nesreči ob Barbko ter stresel nad njo predujm svoje jeze:

Pač je že čas, da pride drugače! Tu ima človek posla eno leto, preden izkida največje blato.»

Tako je prišel do krave, ki jo je sam poslal. Izbruhnil je vzdržema vihar, ki se je bil naznanil že po prejšnjih sunkih, in sicer nad Benovo glavo. Kakšen nepridiprav da je in da ne more nič boljšega napraviti, kakor da izgine, preden mu vržejo njegovo umazano perilo pod noge, to je bila glavna vsebina Cenetovega vzpodbudnega, z oevirki zabeljenega govora. Beno pa ni molčal, temveč menil, da onega še prav nič ne briga in da mu svetuje, če dovoli, naj se spravi čimprej iz hleva. To je Cenetu pognalo kri v glavo; da maščuje užaljeno veličanstvo, je hotel vreči Bena

Orličice (nižji naraščaj) pri skušnji 29. julija 1922.

»Kaj si počela s ključi, ko si našla rajnega strica mrtvega?« je vprašal.

Da na ključce res ni mislila, je odvrnila Barbka odkritosrčno; da ni nič drugega počela, kakor jokala, dokler ni prišel stari sodni zaupnik ter jo vzdramil.

»To se bo že pokazalo!« je sopesel Cene z napihnjnimi lici. »Resnico bomo že odkrili, prisegla boš, krščenica! In marsikomu se je že drugače steklo in je prišlo na dan, ko ni nihče mislil. Da, le delaj se kakor sama sveta nedolžnost, baš takšne so navadno najhujše.«

Nato je planil iz hiše, velel napreči, stikal med tem skozi hleve, žvižgal, sopesel in pri tem klel. Tapatam je siknil kakšno razumljivo opombo: »Prokleti red! Krasno gospodarstvo? Tu ne bi maral biti živina!

med kravami v gnoj. Toda Beno je bil hitrih sklepov in hitrih rok; zagrabil je gnojne vile in Cene je smatral za najbolj primerno, da je poslušal Benov nasvet ter odvihral iz hleva.

Za domače so bili oni trije dnevi, ko so zemeljski ostanki starega ključarja ležali v hiši ter čakali na pokoj v grobu, žalostni dnevi. Hodili so po prstih, šepetali in v hiši se je zdelo vse prazno.

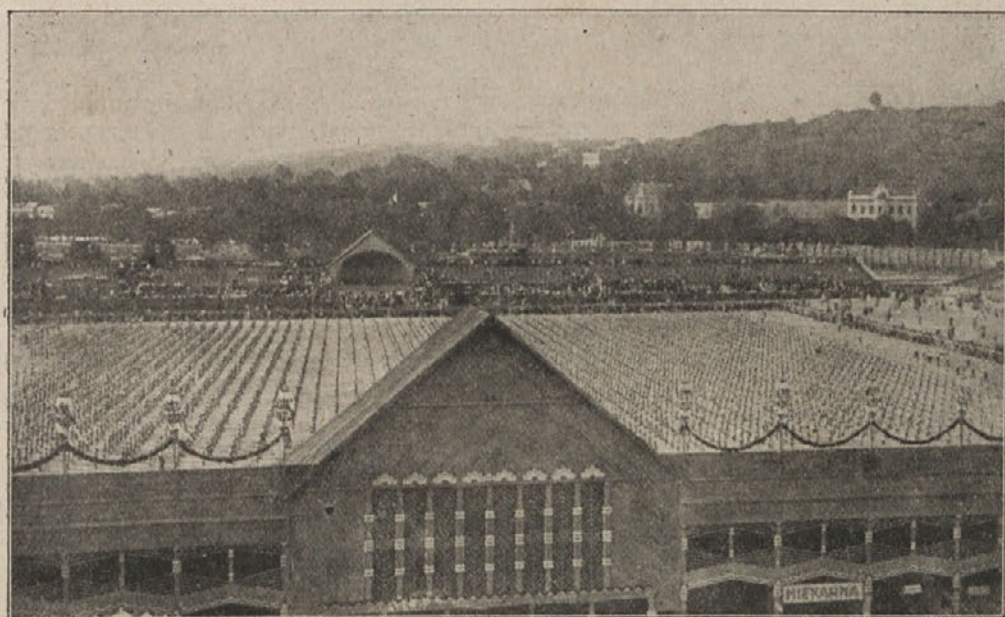
Ker ni bilo bližnjih sorodnikov, ki bi imeli pravico, gospodariti v Dolini, je rajni ključar izročil to pravico pismeno staremu prijatelju. Ta naj gospodarji, dokler se ne odpre oporoka, in predvsem naj oskrbi pogreb v stari, veličastni navadi. K ključarjevemu pogrebu so se morali povabiti vsi občinski reveži, vsi, ki so na kakršen-

koli način kdaj pri hiši delali, bodisi kot posli, dninarji ali rokodelci, vsa botrinščina in slednjič vsi sorodniki prav do Noeta.

Po pogrebu je bila po starem običaju pogrebščina. Ključar je odločil, da se mora samo za jed vsakemu izdati en frank, ne vštevi vina, ki ga mora imeti vsak po svoji žeji. Iz izkušnje je vedel, kako srečen je ubožec pri taki pojedini.

Sorodniki in posebno bolj izobraženi med njimi pa niso mogli dolgo čakati na dediščino; pritiskali so, naj se oporoka, ki so jo našli, odpre pred izredno sklicanim sodiščem koj na pogrebni dan. Ker je imel stari prijatelj v začetku nekatere pomisleke ter opozoril, da je takšna nevkakanost

Barbkina soba je gledala proti solncu, prvi solnčni žarki, ko je bilo solnce še prav nizko na nebu, so lovili zajčke po temni steni in nekaj dni v letu so s svojimi poljubi vzbudili deklico iz spanja. Potem je deklica skočila na noge, sklenila roke, zahvalila se Bogu za sladki sen in prosila blagoslova za dan ter se naglo in vesele volje odpravila na delo. Tudi to jutro jo je solnce s poljubi vzbudilo, toda težko je dvignila glavo ter se s težavo predramila. Najbrž je ubožica malo spala in težko sanjala. Ko se je zavedela, kje je in kakšen dan je, je spet naslonila glavo v blazine ter bridko plakala, dokler je ni prišla klicat druga dekla. Z muko je premagala neizrečeno gorje, ki ni izviral iz

Orlič (nižji naraščaj) pri skušnji 29. julija 1922.

nedostojna, je Cene menil, da je dostojno ali nedostojno že stara šara, vprašati je treba, kaj je zakonito. Ako bi le količkaj ukazal, bi moral v novo ustavo člen, da se mora vsak testament odpreti tri četrt ure po smrti, in sicer obvezno in na državne stroške.

Nato je starec dejal: »Ej, če tako mislite, nimam nič proti, zdelo se mi je le, da jih bo mnogo še prezgodaj izvedelo, kaj je v oporoki.«

XIII.

Dan pogreba je za marsikatero, ki ostanejo, težji od dneva smrti, posebno če nesejo k pogrebu hišnega poglavarja.

nobenega določnega vzroka, temveč iz globokega vrelca čiste ljubezni, iz katerega ne teko ne vzroki, ne računi, temveč samo čista čustva. Slednjič je zbrala moči, prišla za gospodinjstvo, toda s težkimi udi, da ji je često bilo, kakor da se pogreznejo tla pred njo, preden zazvonijo pokojniku pogrebni zvonovi. In neprestano so ji lile solze po licu.

Že zgoraj je prišel stari izvršilec oporoke; vedel je dobro, da mladi ljudje ob takih dneh izgube glavo. Samo starim, ki so se v življenju ohladili, je dano, da ohranijo pri srcu polnem bolesti glavo z jasno voljo. Tolažil je, meneč, da se bodo morali navaditi na to, da stari ljudje umirajo. »To je reč čisto v redu, na čemer bi ne

pustil nič spreminjati.« Da naj rajši skrbe, da ne bodo nikdar morali plakati radi slabe vesti. Kolikor da on ve, imajo lahko mirno vest, kajti pokojnik je bil z njimi zadovoljen. In kolikor da je sam videl, so mu zvesto stregli ter mu privoščili mir zadnje dni. Zato da naj zbero svoje moči ter pošteno zgrabijo za delo, ki ga je danes za polne roke.

»Da, in zvečer lahko povežemo culo ter gremo s trebuhom za kruhom, ako nas ne zagrabi policaj na cesti ter nas ne popelje v keho!« je vzkliknila mlajša dekla.

»Tega se nikar ne boj,« je dejal stavec, »to je nespametna beseda. Kaj je moj prijatelj napravil, je zapečaten v oporoki, toda to lahko rečem, da vam krivice nihče ne bo delal, zato sem jaz tu, in če bi koga po krivici zapodili, dobi pri meni dela in jela, da bo zadovoljen, dokler si ne poišče kaj boljšega.«

Nekaj pa da bi rad videl, je nadaljeval. Da so sicer po večini v sorodu z rajnikom ali pa jim je bil boter, zato bi imeli pravico, da ga spremljajo na zadnji poti. Kdor hoče, ta lahko gre. Toda nekdo mora ostati doma, hiše ne smejo pustiti same, saj da vedo, kako je dandanes. Njemu da bi bilo najljubše, če bi vsi enako ostali doma. Barbka da naj skuha najboljšega mesa, ki je v shrambi, in brez strahu natoči vina po mili volji. Zdaj pa da naj zavihajo rokave, pospravijo ter poskrbe, da bodo mogli daljnim sorodnikom postreči s kavo, vinom in sirom. Sicer da bo večina trdila, da ničesar ne mara, da se radi njih ni treba truditi, pa bodo le vzeli, če jim ponudiš.

Od začetka se je Barbki zdelo trdo, če ne spremi botra do groba. Toda vdala se je in polagoma se ji je res zdelo boljše, kakor stavec meni. Doma je lahko bila sama, izpred sovražnih pogledov, ter ni bila v nevarnosti, da bo slišala: »Ti, ona tamle, ki se tako dere, je bila najzadnja pri njem in tako nazarensko kradla. Škoda, da danes tatov več ne obešajo, to bi rad videl na vislicah.«

S pripravljanjem niso smeli odlašati. Za rana je prišlo vse, kar se je zdelo v sorodu, peš in na vozu ter so po kratkem ponujanju segli po grizljaju, pri čemer jim je čuden smehljaj igral na licu. Kakor da hočejo reči: »Da, le ponujajte, dokler še gre; komur zdaj ponujate, je morda oni, ki bo kmalu gospodaril.« Čudna vporaba evangeljskih besed: »Kdor se ponižuje, bo povišan!«

Potem so pa čisto mirno vohali po hiši. Ta je štel, ali je še vsa slanina; drugi so

pasli srce na lepih konjih, pregledovali za hišo lepe travnike, cenili na tihem, koliko je domačija vredna, ali so pa pregledovali v izbi lepo posodo v velikih steklenih omarah, lezli na skedenj ali po sobah: vse tako kakor nezavedno, da bi pač nihče ne zapazil.

Ko je botra s koničastim nosom vdrla tudi v zadnjo sobico, ji je sedela na pragu velika črna mačka, ljubljenska starega ključarja. Brenila jo je z nogo, rekoč: »Ali se spraviš s poti ali ne, spak ti spakasti! Le čakaj, tudi tebi bo kmalu odzvonilo!«

Že prej je bilo nekaj skrivnostnega v mački; nikoli ni prej tako mijavkala, kakor odkar je stavec izdihnil. In jedla je malo. Kakor da se je v njej vzbudilo nekaj globljega, tajinstvenega, česar človek v živali ne zapazi. Kot da je breca podnela plamen: mačka se je vzpela, se naježila, dvignila rep pokoncu, kot ogenj so ji gorele oči. Pripravljena na napad in s kljubovalnim godrnjanjem je korakala po hiši. In nihče je ni več brenil, vsakdo se ji je izognil.

Slednjič je prišel učitelj, klical ljudi, raztresene po hiši, k molitvi, kar je šlo zelo počasi, kakor da bi se vsak bal, da bo prvi. Turobno je mijavkala mačka v molitev, marsikomu je postalo pri tem grozno pri srcu in želel si je, da bi pač kdo mačko umiril, toda nihče ni tega storil. Ko so krsto zabili, se je šele prav razkačila, naježila ter sledila krsti z jeznim mijavkanjem pred hišo.

Prilичno tako jezen kakor mačka je priburil skozi hišo Cene, ki je zamudil; zdelo se mu je, da je zmanjkalo mesa v dimniku. Pred hišo sta nenadoma trčila skupaj jezni Cene in jezna mačka. Ta se je nagrbancila ter pihnila razljučeno vanj s plamtečimi očmi, da se je Cene prestrašil. V mački je videl pošast, strašilo z drugega sveta, kajti kakor se je delal prosvitljenega, je vendar bil babjevren kakor najbolj prismuknjeno babše.

Odskočil je tri korake nazaj, zavpil, naj mačko zapode, ker je stekla, sam se je ne bi bil dotaknil za nič na svetu. Le od daleč je pihnil v mačko, mačka v njega. Najbrž bi bila mačka napadla ter Ceneta napodila, da ni prišla Barbka, ki se ji je živalica smilila; odnesla jo je v botrovo sobico.

XIV.

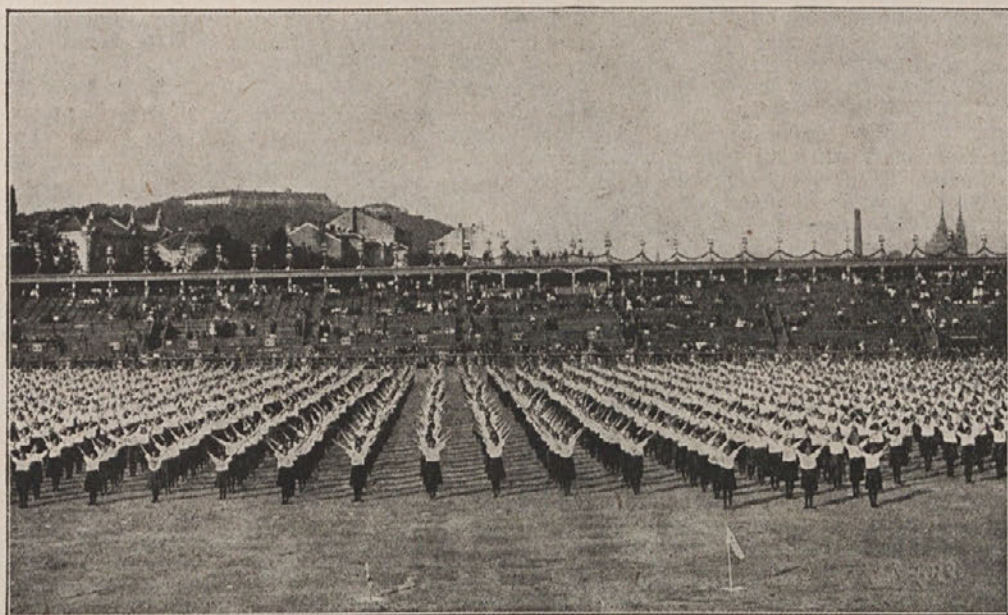
Nazadnje so starega Dolinarja le odpavili na pot v črni grob, ki so mu ga pripravili na skoraj uro oddaljenem občinskem pokopališču.

Kakor običajno so krsto naložili na enovprežen voz, za njim se je razvil dolg sprevod različnih postav moškega in ženskega spola. Na dolgi poti so bili pač ločeni po spolu, ne pa bogata soroščina od ubogih pogrebcev, ki jih je bilo skoraj dvesto. Videl si kinkati starčke v debelih rdečkastih suknhah in obdrgnjenih oblekah med stasitimi možaki v škornjih z verižicami preko židanih telovnikov. Med lepo oblečenimi, dobro rejenimi kmeticami z bleščečimi se srajcami na širokih prsih si videl stopicati tresoč se starice v ubožnih oblekah na koščenih udih, ki so pričale o bednem, žalostnem življenju. Še bolj od udov in oblek so se razločevali obrazi.

Kakor je čakal sorodnike ključ, ki jim bo odprl hišo z vsemi bogatimi zakladnicami, tako se je starim revežem zaprla vedno odprta, radodarna roka. Nikoli več je ne bodo videli, kajti spremljajo jo v grob. Kdo jim bo zdaj dal drv pozimi, krompirja spomladi, sadja jeseni, zemlje brezplačno za nasad, marsikateri groš čez leto, ob novem letu otrokom lepih daril, tople obleke, lepih knjig?

Roka je bila mrtva. Za krsto so žalovali, vzdihovali, marsikatera solza je polzela po razritih, razbrazdanih licih, zato jim je bil korak tem počasnejši in krajši, čim bolj so se bližali tajinstveni jami.

Večini sorodnikov pa se je stari zdel

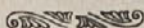
Orličice (višji naraščaj) pri skušnji 29. julija 1922.

Stasiti možje in rejene ženske so zrlí z veselimi očmi, čebunjali, čeprav ne s smehom, toda živahno ter naglo drli za vozom pred seboj; šli bi še hitreje, ako bi stari konj pokojnikov hitreje vozil. Kakor da ve, koga pelje, kakor da mu je po vsakem koraku težje peljati svojega dobrega gospodarja v grob. Videl si, kako žene stasite postave neka želja in neko neutešeno, težko pričakovanje. Ali ni visel tam, kjer je stala cerkva, v zaprti oporoki ključ do zaprtih zabojev in skrinj, do denarnih vreč in predalov s pismi? In ali ne bo ta ključ na razpolago srečnim rokam, ko bo truplo ležalo v grobu? Ali se je čuditi, če se ob taki misli korak nehote raztegne, če se noga hitreje premika?

skopuh in čudak. Smejali so se staromodnemu neznatnemu starcu, norčevali se iz njegove navidezne omejenosti in se pritoževali nad njegovimi posebnostmi, njegovo nezaupljivostjo in nestalnostjo, kajti danes si lahko mislil, da si na vrhu, pa te jutri že ni več pogledal in verjel vsaki klepetulji in vsako obrekovanje. Starega niso poznali, on nje pa dobro, česar seveda v tako neznatnem možičku v svoji ošabnosti niso mogli slutiti. Bil je sam svoj gospodar in zato tudi gospodar nad drugimi, tiščal sorodnike od sebe, zato niso mogli spoznati njegove čudi.

Tako je šlo dvoje vrst pogrebcev, dvoje vrst sorodnikov za krsto. Ena vrsta je bila sorodna po srcu, druga po krvi.

(Konec prih.)

— Izključitev pijanih in nedostojnih potnikov od vožnje po železnici. Zadnji čas se pogosto opaža, da nadlegujejo pijanci in suroveži v osebnih vlakih potujoče občinstvo z nespodobnim vedenjem in preklinjevanjem ter pohujšujejo mladino, ki potuje sama ali v spremstvu odraslih. Zato smo pozvali vlakospremno osebje, naj z vso odločnostjo izvaja določbe § 9. železniškega obratnega reda, glasom katerega se morajo osebe, ki so pijane ali ki z nespodobnim vedenjem pohujšujejo ali nadlegujejo sopotnike, izključiti od vožnje po železnici. Potniki, ki bodo med vožnjo nadlegovali sopotnike, se bodo na prvi postaji izključili od nadljne vožnje in se bo proti njim kazensko postopalo; pijanim osebam se pa že pri osebnih blagajnah ne bodo izdajale vozovnice. Potujoče občinstvo pa naprošamo, da naj po svoji moči sodeluje, da se zatre ta žalostni pojav, ki škoduje javni morali in narodnemu ugledu. — Inšpektorat drž. žel. v Ljubljani.

Bratje in sestre! Kadar se kateri izmed nas vozi, naj taki ljudje pri prvi postaji izstopijo po našem nastopu. To je prava orlovska naloga, ki jo hvala Bogu omogoča ta nova naredba.

Českoslovaška republika je dobila začetkom oktobra novo (šesto) vlado. V tej vladi »narodne solidarnosti« so zastopane vse českoslovaške narodne stranke, ki so za obstoj države v boju proti Nemcem, Mažarom in boljševiskim komunistom. Tudi »Lidova strana« (Ljudska stranka), katere načelnik je msgr Jan Šramek, je v tej vladi zastopana po dveh članih (Šramek, dr. Dolanský).

Zakaj to poroča Mladost?

Prvič zato, ker je prav, če vemo, kako grdo lažejo tisti ljudje, ki obrekujejo katoličane kot brezdomovince (ljudi brez čuta in del ljubezni do domovine svojega naroda), dasi vsak dober katoličan ljubi svojo domovino po zgledu Jezusovem in vsled 4. božje zapovedi. In češki katoličani vzlic vsem grdim napadom svobodomiselnih čeških strank na vero in Cerkev vztrajajo v družbi teh strank na braniku države proti njenim notranjim nasprotnikom.

Drugič pa je dobro, če se tudi pri nas izve, da je v Českoslovaški, ki je razupita kot »sokolska« domovina brezvercev in Husitov, da je v vladi nad »sokolskim« narodom Čehov za ministra zdravstva in telesne vzgoje katoliški duhovnik, starosta českoslovaškega Orla, msgr prof. Jan Šramek (preje minister železnic). S tem je bratski Orel, ki je letos v Brnu dokazal začuda veliko moč, sposobnost in uspeh na polju telesne vzgoje katoliške mladine republike, dobil veliko zadoščenje. Upati moremo, da bo znal starosta Orla kot minister za telesno vzgojo popraviti vse krivice preziranja in dosedanega zapostavljanja Orla od strani českoslovaške vlade in izvesti ravnopravnost tudi na tem polju. Tudi ta uspeh spominja na uspeli tabor v Brnu.

S. Terez. Dukié je v Elisabet. Spital, Landstr. Hauptstr. 6, II. St., Saal VII, Wien III. — Obisk dovoljen od 14.—18. ure. Dunajski Orli in Orlice jo obiskujejo ter so ji darovali čez 1 milijon Ka, v čsl. republiki pa so do 20 okt. zanjo zbrali 26.522-56 Kč (VII. izkaz).

Sistem Müller tudi nemška strokovna literatura priznava in zelo priporoča za vpoštevavanje v šoli, doma in v društvih (obsega lahko izvedljive, nelepe a zelo izdatne proste vaje, ki so obenem

dihalne vaje, umivanje z mrzlo vodo in drgnjenje celega telesa vsak dan). Po tem sestavu vadim že 15 let in ga najtopleje priporočam vsakemu, zlasti onim, ki drugače malo ali nič ne telovadijo. Le pazijo naj izpočetka, da se točno drže vseh Müllerjevih pravil, ker se sicer lahko prehlade.

J. Hafner.

Za ljubljanski sokolski zlet je — kolikor je prišlo v časopise — vlada dala 700.000 Din.

V Sinju (Dalmacija) je skioptični klub Orla imel predavanje o taboru v Brnu (Sinjcev je bilo gori 20) s 33 slikami. 22. okt. so nastopile z akademijo Orlice, 1. nov. pa Orli.

Poljski Sokol je imel 15. avg. v Poznanju velik zlet, ki ga je otvoril s sv. mašo škofa Lukomskija. Zastopani so bili tudi Čehi, Francozi in poljski Sokoli iz Amerike, Francije, Berlina, Porenja in Gdanska. Zbralo se je 8000 članov in članic. Sprevod je trajal nad eno uro. Ali so bili tudi zastopniki Čsl. sok. zveze pri maši, ne vemo.

Nemški Turnfest za l. 1923 je določen na dneve 14.—18. julija v Monakovem.

V lahki atletiki so dosegli največ rekordov zadnji čas Nemci (n. pr. tek 100 m v 10·7 sekund, skok v daljavo 7. 10 m, s palico v viš. 3.80 m, disk 42.55 m).

Več novih stadijev so zgradili letos v Nemčiji.

— Sokoli pri pogrebu. Nad vse vere vzvišena sokolska ideja ne pusti, da bi se Sokol udeleževal verskih obredov in svečanosti — pa le katoliških! Pri pogrebu naj ne gredo za križem, v cerkev naj sploh ne stopijo, bogvari, da bi se kdo celo odkril ali pokleknil! To bi bil menda največji sokolski greh. Kaj takega se sme le pri pravoslavnih, luteranskih in — židovskih ceremonijah. Tako n. pr. piše list za sežiganje mrtvih (Crematorium) v Pragi (po »Pr. Večernik« 10. oktobra) o sežiganju odličnega svobodomiselnca, židovskega prvobojnika advokata dr. Jakoba Scharfa, da so Sokoli stali ob rakvi na častni straži s sabljami in rapirji, pobožno poslušali rabincev govor in judovske pesmi ter se obnašali po predpisih judovske vere. — In ti ljudje se čudijo, če zavedni katoličani ne marajo za tako družbo!

— Narodni socialci napadajo Sokola na Češkem, da bi ga dobili v svoje roke. Pravimo v svojih listih, da je še premalo svobodomiseln, protikatoliški, socialističen in demokratičen. — Pri nas teh naporov ni treba, ker je naš Sokol v duhu »Jutra« dosti svobodomiseln.

Pasteurjevi nasveti francoskim visokošolcem. Sloveči verni učenjak Pasteur je ob svoji 70 letnici l. 1892 visokošolcem, ki so mu prišli v velikem amfiteatru Sorbonne (stara pariško vseučilišče) čestitat, rekel: »Fantje, kakršenkoli poklic si izberete, nikoli se ne udajte črnemu, neplodovitemu pesimizmu. Naj vas ne uničijo kritični momenti, ki napadajo narod. Najprvo se vprašajte: Kaj sem storil za lastno izobrazbo? Potem: Kaj dobrega sem storil za svojo domovino? Tako se vedno vprašujte, dokler ne občutite neizmerne sreče, da ste nekaj tudi vi že prispevali za napredek človeštva.«

Orlovski Vaditelj (št. 6.—12. skupaj) je izšel. Cel l. letnik obsega 104 strani. Kako velika bi morala biti Mladost, če bi prinašala vse to, kar danes O. P. daje v tisk! Pa je prav tako, da je to delo strokovno deljeno in se shranjuje vsake vrste gradivo posebej, ker ga ne rabijo vsi člani

enako, Mladost pa je razbremenjena in lahko služi drugim potrebam.

Vaditelj dobro vrši svojo nalogo že v I. l. Upamo, da bo še napredoval v začetni smeri, širil pravo umevanje telesne vzgoje, gradil smotreno našim članom in članicam primeren sestav in jih zalagal z dobro porabnim tehničnim gradivom. Želim le, da bi vsaj vsaki drugi mesec izšel. »Pravilni in nepravilni osnovni gibi« — to je, kar posebno potrebujemo, zlasti slikano. »Bilanca prvih okrožnih splošnih tekem« kaže, da Orel ne le govori, ampak dela, po načrtu, z uspehom. »Vaje za l. 1923«! Menda je letos prvo srečno leto, da v Vsih Svetih izidejo v tisku vse proste vaje za novo poslovno leto Orla. Le gojenke bi morale tudi deliti v nižje in višje, med članice pa puščati res že dorasla dekleta. V Brnu smo mogli videti v čeških kolonah pri višjih gojenkah manj

Iz jugoslovanske sokolske literature.

Sok. Glasnik (nov. 1922) pozivlje na »delo za narodno zdravje«, gotovo bolj potrebno in koristno delo kakor širjenje svobodomiselstva in fraz o jugoslovanstvu. Vendar more Sokol tu doseči le polovičarske uspehe, ker je za narodno zdravje potrebna druga (verska) ideja in nrvnost kakor uboga sokolska. — »Tyršev sistem v šoli« je do danes pokazal malo uspeha; ali zaradi sistema, namenjenega izbranim v prostovoljnih društvih, ali zavoljo premalo sposobnih učiteljev telovadbe (ki puste ponekod slabotne nedorasle dijake delati pretežke vaje in skakati v daljavo na trda peščena tla, kakor n. pr. lani v Kranju)? Tudi bi mogel pisec vedeti, da telovadijo ljudje z uspehom tudi v nesok. društvih. — Letos je marsikje pri sok. nastopih telovadilo največ — komandiranih vojakov,

Umrla brata Josip Strlè in Janez Poje odseka Stari trg.

premladih ozir. premajhnih deklic, kakor so ponekod pri nas povprečne članice! Potrebno je, da Vaditelj zajame v opisu statistično in v podobi tehnično delo v Brnu 1922; to vrši v članku »Slovanski orlovski tabor v Brnu.« Tudi orodne tekmovalne vaje so že objavljene za l. 1923 in tako O. P. omogoča dobro pripravo tekmovalcev, ki ne bodo mogli tožiti, da niso imeli dosti časa za vajo. Vendar bi morda bilo dobro, če bi letošnji načrt že vsaj deloma upošteval razmotrivanja, objavljena v Mladosti (spis »Roferma tekmovalnega reda«). Že stari potrebi ustreza »Popis orlovske akademije« in gradivo zanje. Umesten je Vestnik za vaditelje in vaditeljice. Razveseljivo je, da se širi krog sodelavcev in kazalo navaja že več imen. Naj v II. l. objavljajo vsi, ki samostojno delajo in grade porabno gradivo! Po možnosti objavimo še podrobnejšo oceno Voditelja, ki v celoti izvrstno ustreza tehničnim potrebam Orla. J. H.

zlasti na Hrvatskem. — V Splitu nima od 160 visokošolcev Sokol niti enega delavca, dočim se pojavljajo v tej sokolski trdnjavi svobodomiselstva Orli kot dobri organizatorji. (Morda se s časom še marsikje posveti, da je Kristusova ideja silnejša kakor ideja Pribičevića, Popovića in Bogunovića). — Dozdaj je Sokol častil izmed katol. škofov le † Stros Mayerja, zadnje čase pa se ogreva tudi za škofa Uccelinija (Dubrovnik), ki je baje na banketu občine Gjenović 2. jul. t. l. v čast Sokolu povdaril, da Orel deluje za razjedinenje, Sokol pa krepí vero in edinstvo jugosl. naroda. (Bogve, če se niso smejale koze — krav je v tamkajšnjem skalovju malo — ko so to slišale).

Hrvatski Sokol (okt. nov. 1922) se silno ljubi na »patent« — »policaj« — in »fašistovske« Sokole Srbskoslovenskega sok. saveza, ki po vzoru pandurov preganja »razedinjene« hrvatske Sokole z avstrijskimi paragrafi in jugosl. žandarji, policaji

in fašisti. Pravi, da je Pribičevićev sokolski režim hujši od Kuenovega mažaronskega ali Cuvajevoga. Tudi v češkem sok. časopisu hujskajo proti hrvat. Sokolu, ki pa išče zveze z amerik., poljskim in bolgarskim Sokolom. Obsoja »izdajice hrvat. Sokola«. »Sok. Glasnik«, glasilo Jugosl. Sok. Saveza, imenuje »list za šalu i satiru naše prekrasne braće patentiranih Sokolova«, jeziki v tej zvezi da so se pomešali kakor »u kuli babilonskoj«, slovenski Sokoli posredovalci so jim »hujskaci«, katerih gola

prisotnost v Zagrebu je drzno izzivanje Hrvatov. Starosta dr. Ravnihar vodi i Sokola i slovenski narod v propast. Pribičević je prepovedal vsem šolarjem in dijakom telovaditi v hrvat. Sokolu, smejele v jugosl. Sokolu. Ne le inventar, tudi kroj (kot patent) hočejo vzeti Sokolom, ki niso v Jugosl. S. Savezu! Hrvat. S. S. uvaja zopet staro terminologijo in organizira lastne nabavne vire sok. potrebščin. — Prevzetnost in nasilnost bo ujedla sama sebe!

Šmihel pri Novem mestu. V zimski dobi se je pri nas telovadba vršila redno, enako fantovski sestanki. Pri okrožni tekmi smo dobili 67,78% in s tem II. diplomu. Po tekmi smo se spustili radi preobilnega poljskega dela v spanje pravičnega. Le sem pa tja kakšen sestanek ali kakšno sejo smo imeli. Delati smo zopet začeli, ko se je bližal tabor v Novem mestu. Tja smo šli vsi do zadnjega. Ta prireditelj je posebno potrla naše nasprotnike. Mrko so gledali v tla, ko so ugledali ogromno četo Orlov in Orlic. Popoldne so morali sami sebi zdravo klicati, dočim se je ob orlovskem telovadišču kar trlo ljudstva. 1. oktobra smo imeli redni občni zbor, zopet se je začelo za nas novo življenje. Telovadba se vrši redno dvakrat na teden, fantovski sestanki tedensko, seje po potrebi. Delujemo vztrajno, napredujemo počasi, zmagujemo vedno, ker imamo pred očmi cilj, h kateremu gremo, naš cilj se sveti kakor sonce!

Bloke. Že 15. leto romaš, draga Mladost, po mili Sloveniji, a od nas še ni bilo dopisov v tebi. Sporočam ti veselo novico, da smo se tudi mrzli Bločani ogreli in ustanovili orlovski in orliški odsek. Še pred vojno smo si želeli Orla, a nikakor ni mogel vzleteti na mrzlih Blokah. Po vojni smo bili na raznih prireditvah in taborili pri sosednjih odsekih in bolj in bolj se nas je pollaščala želja, da bi imeli tudi na Blokah Orla. Letos se nam je izpolnila goreča želja. Dekleta so se pripravljala za orliški odsek že od rane spomladi, ustanovili so ga pa 18. avgusta. Tu imata največ zaslug gg. Kukavica in Dežman; hvala jima za ves trud!

Tudi fantje nismo hoteli ostati za njimi. 8. septembra je bil za nas dan veselja, ta dan smo si ustanovili orlovski odsek. Cela slavnost je bila združena s taborom in javno telovadbo. Bilo nas je ta dan v lastnih krogih že 20, Orlice pa vse. Krasen prizor je bil, ko smo na praznik zjutraj imeli skupno sv. obhajilo; marsikateri je bil ganjen ob pogledu na rdeče srajce in čepice pred obhajilno mizo. Obiskali so nas ta dan bratje iz Starega trga, Cerknice, Ribnice, Vel. Lašč, Sodražice, Loškega potoka in 4 bratje telovadci iz Viča. Bila nas je lepa četa; po sprejemu v Novi vasi se je razvil lep sprevod do cerkve, kjer je bila sveta maša na prostem. Sprevod je otvorilo 8 Orlov na konjih. Tako lepega spreveda Bločani še niso videli. K nadaljnemu delu so nas bodrili govorniki

Stari trg pri Ložu. Delamo in gibljemo se bolj kot vsa prejšnja leta. Tudi izlet v Brno nas je navdušil; saj smo poslali tja 3 člane telovadce in 1 članico. Vsi so se vrnili zelo navdušeni. Dasi-ravno malo dopisov iz naše doline izide v »Mladost«, je vendar čitamo z velikim veseljem; težko čakamo nove številke. Da bo list v prihodnje obvezen za vse člane nas prav veseli, ker potem vemo, da bo ostal enako opremljen, kakor sedaj.

V septembru smo izvolili isti odbor, kakor lani. Kaj smo se letos naučili, smo pokazali na telovadni akademiji, ki smo jo še ponovili. Pri okrožnih tekmah je dobil naš odsek eno diplomu, članice dve. V prihodnje hočemo še bolj napredovati in tudi orodno telovadbo bolj gojiti. 8. septembra smo ustanovili v Novi vasi odsek. Članov in članice ima veliko. Naš odsek šteje sedaj 32 rednih in 51 podpornih članov, Orlic je 50. Vsi člani in članice sodelujejo tudi pri dramatičnem odseku društva, ki je priredilo v pretečni zimski dobi več dobro uspešnih predstav v društveni dvorani. Imamo fantovski in dekliski tamburaški zbor. Sedaj na zimo bo povsod delo zopet oživelo. Telovadba se in že oživela, ker smo si kupili še kroge.

Pretečeno leto nas je zadela britka izguba dveh članov, Josipa Strle iz Kozaršč in Janeza Poje iz Vrhnike. Ko se je dal pred dobrim pol letom slikati cel odsek, sta se omenjena dva dala še posebej, kakor da bi vnaprej slutila, da se bosta v tako kratkem času eden za drugim ločila od nas. Prvi je služil pri vojaki v Osijeku, odkoder nam je zelo pogosto pisal, kako mu je hudo po naših društvih, zlasti po Orlu. Nepričakovano pa smo dobili pretresljivo vest: »Jožef Strle je utonil v Dravi.« Ob njegovi smrti se je zasolilo marsikatero oko, ker ga je vse spoštovalo in rado imelo. Drugega je ugrabila v rodni hiši neizprosna smrt. Kratka je bila njegova bolezen, a silno mučna. Podlegel je vnetju možgan. Bil je dober in vzgleden Orel, priljubljen povsod, kar se je videlo ob njegovi smrti. Odsek mu je zapel v zadnji pozdrav tri žalostinke. — Tej dvojni nesreči je sledila še tretja za odsek, le veselejša je: poroka Janeza Kočevar od Sv. Ane. Želimo mu mnogo sreče, vendar pa ne sme pozabiti našega društva.

Celje. Postajali smo že malodušni, ko smo videli, da ni od nikoder nadomestka za delovne sile v našem odseku, ki nam jih je ugrabila svetovna vojna. Dne 17. t. m. pa je naša malodušnost izginila, ko smo gledali pred seboj 26 novih članov. Slavili smo slovesen sprejem. Zjutraj so se vsi novi člani udeležili službe božje in skupnega sv. obhajila. Popoldne ob 3. uri je bila slovesna zaobljuba. Br. dr. Puntar iz Ljubljane nam je v živih besedah slikal nujno potrebo pozitivite prave krščanske ljubezni med mladino, katera naj premaga materializem sedanje dobe. Spodbujal nas je k neustrašenosti, ker padalo bo na nas blato in klevete, a mi pojdemo mimo njih s ponosnim čelom, zavedajoč se, da nas je že velika armada, ki pa se še vedno veča. Ganljivo je bilo, ko se je moško in krepko razlegal za vsako obljubo refren: obljubimo! Zadnjo točko sporeda je tvorila telovadna akademija, katera je navzoče očividno presenetila. Strumno izvajane vad. proste vaje treh članov na odru, rokoborba in dve lepi skupini so žele veliko

odkritega priznanja. Tudi na bradlji so pokazali novi člani, da so čas preizkušnje dobro porabili. — Velikega pomena je bila ta prireditve za nadaljni razvoj našega odseka in upamo lahko, da se bomo zopet povzpeli do tistega viška, na katerem smo že bili enkrat. Za to bo pa treba vztrajnosti in po-zrtvovalnosti!

Teharje. Po leti smo imeli enkrat na teden telovadbo. Kljub delu na polju smo napravili fantovski teden s predavanji, ki se je proti pričakovanju dobro obnesel. Sodelovalo je pet govornikov, katere bi fantje radi še poslušali!

Rimske Toplice. Dne 10. septembra je naš odsek priredil v dvorani na Novi pošti akademijo (petje, telovadba, govor, slovesna zaobljuba). Precizno izvajanje brnskih članskih vaj, ljubke vaje sester iz Laškega, siguren nastop naraščaja in originalne skupine so pokazale, kaj premore naša mladina vključ vsem zaprekam. Umetniško izvajanje pevskih točk (solo, moški in mešan zbor) je nudilo čiste duševne hrane vsem, ki imajo kaj smisla za lepoto slovenske pesmi. Č. g. Krošl, ki je pred 2 leti stal ob zibelki odseka, je z globoko zamišljenim govorom pokazal na mladino, ki stre-mi kvišku. Brat Ulaga je izvedel slovesno zaobljubo članov tako, da je občinstvo globoko ganilo.

S to akademijo je odsek dostojno proslavil drugo obletnico svojega obstoja in si pridobil srca mnogih, ki so ga dosedaj nezaupno opazovali ali celo prezirali. Ko je bil Orel ustanovljen, so mu že v povojih prorokovali smrt. Toda naši fantje niso izgubili poguma. Udeležili so se plebiscita na Koroškem, posiljali zastopnike na tečaje, hodili

celo uro daleč k telovadbi in fantovskim večerom, sami predavali in peli. Nabavili so si lepo knjižnico in še lepše izkušnje, kaj se pravi biti prepuščen sam sebi. Voljo do življenja je pokazal odsek posebno lani ob priliki okrožne prireditve v Rimskih Toplicah. Večina dela je slonelo na ramah domačih bratov.

Dne 15. avgusta so na odru, ki so ga z velikim trudom sami sestavili, vprizorili Finžgarjevo »Razvalino življenja«, ki je šla našim ljudem prav do mozga. Dva brata telovadca sta šla v Brno in od tam prinesla v odsek novega ognja. Pri okrožnih tekmah smo dosegli drugo mesto in tako dobili malo diplomo. Na orlovski praznik smo imeli skupno sv. obhajilo. Bilo je ravno ob birni in množica ljudi se je čudila, odkod toliko pogumnih fantov. Le škoda, da mnogi še nočejo uvideti važnosti Orla za našo lepo dolino. Razmah Orla zelo ovira, da nima ne telovadnice, ne orodja; še poštene sobe za sestanke ni. Tukaj ima odsek veliko, težavno nalogo, da v par letih zgradi prepo-trebni Društveni dom. Ko bi imeli tega, bi tudi druge naše organizacije lažje dihale. Torej bratje na delo! A na eno ne smemo pozabiti: duh je, ki oživlja!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Sestram pesnicam v Sr. Pesmic ni mogoče natisniti, ker niso dobre. Vse hvale vredno pa je vaše navdušenje in delo za lepa načela!

Pesnici s .I. v D. M. P. Velja navoisto!

Slik v 12. št. Mladosti bo manj, ker sem jih odstopil nekaj Vaditelju.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6, pritličje

v lastni hiši, nasproti hotela »UNION« za frančiškansko cerkvičo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu in jih obrestuje po

4%

brez kakega odbitka, tako da sprejme vsak vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4 krome na leto.

Za nalaganje po pošti so poštahranilnične položnice brezplačno na razpolago. — Skupno stanje vlog je bilo koncem novembra 1. 1921. nad 100 milijonov kron. — Rezervni zakladi znašajo nad 1 milijon kron.

„INDUS“ D. D.
PREJE CARL POLLAK

Tovarna za usnje, vseh vrst čevljev (posebej za telovadne čevlje) in - gamaš v LJUBLJANI.

IMPORT

EXPORT

GOSPODARSKA ZVEZA

PODRUŽNICE: CELJE, KRANJ, NOVO MESTO, RADOVLJICA, SPLIT
TELEFON ŠTEV. 137 / BRZOJAVKE: GOSPODARSKA LJUBLJANA

Blagovni oddelek:

1. poljedelski in mlevski izdelki,
2. krmila,
3. kolonialno blago.

Manufakturni oddelek:

češka in angleška manufaktura, perilo za moške, ženske in otroke, čevlji, usnje.

Lesni oddelek:

nakup in prodaja lesa ter oglja, lastne parne žage, lastna parketna tovarna.

Vinski oddelek:

domača in tuja v sodih in buteljkah, vsakovrstno žganje, konjak, špirit.

Mesni oddelek:

izvoz goveje živine in prašičev, tovarna mesnih izdelkov, hladilnica, izdelovanje umetnega ledu.

Kmetijski in strojni oddelek:

poljedelski in drugi stroji, železo, semena, umetna gnojila, cement, bencin, galica, žveplo.

Mlekarski oddelek:

nakup in prodaja mleka in mlečnih izdelkov, eksport sira in masla, lastne mlekarne.

TOVARNA HRANIL

LASNA ZELJARNA